

COORDINADORA PER A LA SALVAGUARDA DEL MONTSENY

Santa Fe, 52, 3r-1a - 08470 - SANT CELONI

Oficina Territorial d'Acció i Avaluació
Ambiental de Barcelona
Departament de Territori i Sostenibilitat
Aragó, 244-248, 3a planta
08007 Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i
Sostenibilitat (BCN-C.Arasó)

Número: 0386E/75911/2015

Data: 22/09/2015 12:31:20

Registre d'entrada

Assumpte: Consulta per a l'elaboració del document d'abast de l'estudi ambiental estratègic

Títol del pla: *Pla especial de recuperació de l'observatori del Turó de l'Home, al cim del Montseny, del terme municipal de Fogars de Montclús (OTAABA20150076 - URB 110/15)*

En Carles Lumeras i Medrano, amb DNI 37635919F, actuant en nom i representació de la COORDINADORA PER A LA SALVAGUARDA DEL MONTSENY (CSM), amb CIF G58516410, entitat que figura inscrita al registre de la Direcció General de Dret i Entitats Jurídiques -Departament de Justícia- Generalitat de Catalunya-, amb el número 9485 (Secció 1a), i domicili a efecte de notificacions a 08030-Sant Celoni, carrer Santa Fe, 52, 3r, 1a, amb telèfon de contacte 610 76 25 38 i adreça de correu electrònic: info@salvaguardamontseny.cat, davant aquesta Oficina compareix i com sigui més procedent en Dret, MANIFESTA:

Que mitjançant el present escrit fem lliurament de les consideracions i puntualitzacions relatives a l'assumpte de referència, que s'adjunten al present escrit.

Per tot l'exposat, la CSM SOL·LICITA:

Que es tingui per presentades les consideracions adjuntes i incorporades a l'expedient de referència, dins del procediment d'Avaluació d'Impacte Ambiental corresponent.

Que es consideri a la CSM com a part interessada als efectes de la notificació de qualsevol altre període d'informació pública i, particularment, en la tramitació de l'Estudi Ambiental Estratègic del Pla esmentat, així com sobre la resolució relativa a l'autorització o no d'aquest projecte.

Que en l'exercici al dret d'accés a la informació en matèria de Medi Ambient, d'acord amb allò que preveu la Llei 27/2006, de 18 de juliol, ens sigui enviada còpia de tots els nous documents i informes que s'incorporin a l'expedient un cop acabada la fase de consultes i que siguin exposats a informació pública.

Ben atentament,

Carles Lumeras i Medrano

Sant Celoni, 24 de setembre de 2015

COORDINADORA PER LA
SALVAGUARDA DEL MONTSENY

COORDINADORA PER A LA SALVAGUARDA DEL MONTSENY

Santa Fe, 52, 3r-1a – 08470 – SANT CELONI

Assumpte: Consulta per a l'elaboració del document d'abast de l'estudi ambiental estratègic relatiu al *Pla especial de recuperació de l'observatori del Turó de l'Home, al cim del Montseny, del terme municipal de Fogars de Montclús* (OTAABA20150076 - URB 110/15)

Antecedents

A l'hora d'abordar la resposta a la petició efectuada per l'Oficina Territorial d'Acció i Avaluació Ambiental de Barcelona, resulta obligat fer referència prèvia als antecedents d'aquest projecte i la percepció que es té d'ell al territori on pretén ser implantat. De bon començament, la gestació i la posterior difusió del seu contingut han estat prou enrevessats, i els seus objectius suficientment confusos, de manera que han generat malfiança i preocupació, des de la perspectiva montsenyenca, en els agents socials que l'han pogut conèixer.

El seu desenvolupament, mancat de transparència des de l'origen, ha comportat versions contradictòries del projecte al llarg dels dos darrers anys, versions que han donat peu a titulars dels mitjans on ja s'informava, com un fet objectivable, de la seva execució, sense haver passat cap tràmit legal. A més, el projecte era descrit amb diferents denominacions i objectius aparentment discordants, segons qui fos l'informant.

Com exemple del que diem, mentre que a la reunió efectuada entre representants de la Coordinadora per a la Salvaguarda del Montseny (CSM) i membres de l'Ajuntament de Fogars de Montclús, l'11 de febrer de 2014, l'Alcalde afirmava que estaven estudiant la primera proposta feta pel Servei meteorològic de Catalunya (SMC), i que «no tenien res per amagar», la realitat era que els serveis tècnics d'aquest ajuntament ja havien emès un informe de qualificació urbanística sobre l'edifici de l'Observatori Meteorològic del Turó de l'Home, amb data 8 de gener de 2013, en el qual asseguraven que «es permetien els usos ja existents així com les activitats vinculades amb la natura i la investigació científica.», segons que es pot comprovar a la pàg. 40 de *l'Avanç del Pla Especial Urbanístic Autònom*, objecte d'aquesta resposta.

De la mateixa manera, a la reunió de la Comissió Consultiva del Parc del Montseny, celebrada l'11 de març de 2014 a Arbúcies, el llavors diputat Joan Puigdollers afirmava que el projecte de *Recuperació de l'observatori meteorològic del turó de l'Home* (així es titulava en aquell moment), «no es durà a terme si no hi ha consens al territori». Uns mesos més tard però (30 d'octubre de 2014), la Junta de Govern de la DIBA aprovava «el pla d'actuacions de les activitats de l'any 2014, relatiu al conveni formalitzat entre la Diputació de Barcelona i el Servei Meteorològic de Catalunya, per impulsar la instal·lació i desenvolupament del *Centre de Referència de Catalunya* en el cim del turó de l'Home del parc natural del Montseny, per import de cent quaranta-nou mil cent vuitanta-dos euros amb noranta-dos cèntims (149.182,92) €.» (vegeu l'acta de la Sessió Ordinària de la Junta de Govern del dia 30 d'octubre de 2014 de la Diputació de Barcelona). Per tant, es feia evident que ja existia un conveni de col·laboració previ, que no s'havia fet públic, i també, una dotació econòmica acordada al marge d'allò que poguessin opinar els representants del territori sobre el projecte en qüestió.

COORDINADORA PER A LA SALVAGUARDA DEL MONTSENY

Santa Fe, 52, 3r-1a – 08470 – SANT CELONI

Curiosament, els dos documents sotmesos al tràmit de consulta, objectes de les consideracions que s'adjunten a continuació, estan datats del mateix mes d'octubre de 2014. El qual indica una celeritat màxima en la seva elaboració, o bé un finançament previ del qual no s'ha donat compte públicament.

D'altra banda, en l'interval anterior s'havien fet ben evidents les diferències i les protestes expressades per diferents agents del territori, a més de la mateixa CSM, que quedaven palesos a l'acta de la reunió que la Comissió Consultiva va celebrar l'11 de novembre de 2014. En aquesta reunió, uns quants representants d'entitats culturals, excursionistes, de protecció civil i institucions científiques van expressar els seus dubtes sobre el projecte i van protestar per la manca de transparència i la manera en que s'estava informant i el contingut d'aquesta informació (vegeu acta de la Comissió Consultiva de la data de referència).

Posteriorment, les protestes per aquest finançament, fet al marge de qualsevol altra consideració de prioritats socials o territorials, va ser manifestat a la reunió de la Comissió Consultiva del dia 5 de maig de 2015, de manera prou contundent pels representants de la CSM i d'altres entitats.

Pel que fa a les reaccions individuals, sobre el fet que aquest Pla especial urbanístic hagi estat presentat a consultes en els darrers dies de juliol, ens consta que, a l'Oficina del Síndic de Greuges de Catalunya, s'estan rebent centenars de peticions d'intervenció en contra del projecte anunciat.

Aquest és doncs, el marc social en el qual la CSM rep la petició de pronunciar-se sobre el document d'abast, cosa que fem a continuació.

Consideracions sobre el *Document Inicial Estratègic Pla Especial Urbanístic: Centre de Referència de la Meteorologia a Catalunya (CRMC)* i l'AVANÇ DEL PLA ESPECIAL URBANÍSTIC AUTÒNOM****

ÍNDIX DE L'INFORME

1.	Sobre l'objecte del projecte.....	5
1.1	Observació meteorològica i recerca científica	5
1.2	Aspectes culturals i divulgatius.....	7
1.3	Ús d'habitatge.....	8
2.	Sobre el Programa funcional.....	9
2.1	Àrees de treball, interpretació, etc.....	9
3.	Sobre els aspectes urbanístics	10
3.1	Consideració prèvia	10
3.2	Sobre la jerarquia del marc legal	11
3.3	Sobre la possibilitat d'edificar en espais de protecció especial	11
3.4	Sobre abast i grau de concreció de l'EVAE	11
3.5	Sobre el procés de construcció de l'edifici proposat	12
3.6	Sobre l'informe de Sostenibilitat ambiental presentat per l'SMC	13
4.	Sobre la proposta de mobilitat	13
5.	Plans i programes vinculats	14
6.	El medi afectat	16
6.1	Hàbitats que serien afectats pel projecte	16
6.2	Afectacions sobre els ocells.....	17
7.	El patrimoni afectat	20
8.	Sobre la sensibilitat ambiental.....	21
9.	Sobre les alternatives proposades.....	21

COORDINADORA PER A LA SALVAGUARDA DEL MONTSENY

Santa Fe, 52, 3r-1a - 08470 - SANT CELONI

A continuació s'analitza el contingut dels documents presentats pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC), titulats *Document Inicial Estratègic Pla Especial Urbanístic: Centre de Referència de la Meteorologia a Catalunya (CRMC)*, i *l'Avanç del Pla Especial Urbanístic Autònom, del terme municipal de Fogars de Montclús. Turó de l'home Parc Natural del Montseny (Vallès Oriental) Octubre de 2014*, que d'ara en davant nomenarem *DIE-PEU* i *APEUA* respectivament.

1. Sobre l'objecte del projecte

1.1 Observació meteorològica i recerca científica

Convé aclarir de bon començament que els objectius proposats per aquest projecte són, com a mínim, qüestionables des del punt de vista científic.

D'entrada, l'activitat científica, pel que fa a la sèrie de dades històrica, obtinguda des de l'observatori del turó de l'Home, va quedar definitivament trencada fa dotze anys, quan l'Agència Estatal de Meteorologia (AEMET) va decidir clausurar les seves instal·lacions considerant que eren obsoletes. Des llavors, aquesta sèrie es va trencar.

Per la seva banda, el Servei Meteorològic de Catalunya (SMC), no va fer cap pas en aquell moment per tal de mantenir la funcionalitat de l'observatori i/o de recuperar-ne la seva titularitat. De la mateixa manera, es va descartar la possibilitat d'aprofitar algun dels edificis que abandonava l'exèrcit al puig Sesolles, la utilització dels quals estava prevista al conveni de col·laboració signat pel la DIBA i el Ministerio de Defensa a finals dels anys noranta¹, edificis que han estat enderrocats a hores d'ara per manca d'ús.

La inacció en qualsevol d'aquestes dues variants ha contribuït, en tot cas, a la pèrdua d'ús de l'observatori històric fundat pel Dr. Eduard Fontseré i Riba l'any 1932 i, en alguna mesura, a la seva degradació com enclavament científic. D'altra banda, la instal·lació d'una estació meteorològica automàtica al puig Sesolles, que dugué a terme el SMC l'any 2010, certificà definitivament el desús de l'antic observatori, atès que transmet les dades de manera automàtica i regular a l'SMC.

Per tant, quan a la pàg. 6 del document *DIE-PEU* es parla de «recuperar la sèrie climàtica», això s'hauria d'interpretar com iniciar-ne una de nova, atès el temps transcorregut i la manca d'interès demostrat al llarg dels darrers dotze anys per aquest treball científic, per part del mateix SMC.

D'altra banda, no és cap secret que la millora dels instruments informàtics de captació de dades i de previsió, han fet variar enormement les condicions de treball relatives a la recerca atmosfèrica, fent que en molts casos, no sigui necessària la presència humana per dur a terme el monitoratge.

¹ Vegeu el *Pla Director d'Actuacions al turó de l'Home*. Consell Coordinador del Parc natural del Montseny. 2000.

COORDINADORA PER A LA SALVAGUARDA DEL MONTSENY

Santa Fe, 52, 3r-1a – 08470 – SANT CELONI

Segons els especialistes consultats, la majoria de les dades que pretén col·lectar el projecte descrit al *DIE-PEU* són captades actualment de manera automàtica. Per exemple, les prediccions es fan en base a l'anàlisi que duen a terme ordinadors molt potents, sense la intervenció directa dels observadors.

Pel que fa a l'observació de núvols, meteors i visibilitat horitzontal, tot i tenir certa importància científica de base, gaudeixen en canvi de ben poca aplicació pràctica, segons el criteri d'altres meteoròlegs.

Quant als estudis relatius a la contaminació atmosfèrica, no es comprèn que es pretengui justificar la necessitat de desenvolupar-los des del turó de l'Home, quan s'està fent aquesta tasca des fa anys a la Castanya, finca propietat de la Generalitat de Catalunya, que compta amb projectes d'abast europeu, canalitzats a través del CSIC. En ella es troba instal·lada la millor estació d'estudi de la contaminació existent a Catalunya, i és on el CREAF (UAB) ha vingut desenvolupant també els seus estudis fins a data d'avui. Semblaria molt més coherent que s'invertís en restaurar l'edifici existent que acumula greus dèficits, per tal de permetre la continuació dels estudis que s'han vingut desenvolupant de vell antuvi.

En qualsevol cas, cal recordar que l'obtenció de dades sobre la majoria de contaminants ja fa més de vint anys que es controla de manera automàtica a través de les Estacions de Vigilància Ambiental, sense presència humana permanent.

En relació al possible llançament de globus de radiosondatge, «per tal de conèixer el perfil vertical»(vegeu pàg. 10 del *DIE-PEU*), cal indicar que les condicions de treball que ofereix el puig Sesolles, tant per la seva altitud (1698m), com les facilitats que ofereix la operativa des la zona escapçada i aplanada d'aquest cim, fan que aquest lloc sigui infinitament més idoni per a tals activitats, que el proposat al projecte del *CRMC*.

Pel que fa a l'estudi de la fenologia, aquest seria potser l'únic aspecte que donaria suport a la presència més o menys permanent d'observadors als cims culminals del Montseny. Tot i això, no deixa de ser sorprenent que, es parli dels estudis sobre el canvi climàtic al turó de l'Home, en un moment en que s'està desmantellant l'Institut Català de Ciències del Clima (IC3), se suposa que per motius d'austeritat pressupostària.

Atès que, aparentment, «l'equipament tindrà com a usos principals el científic (com a observatori meteorològic i centre de recerca aplicada)» i considerant la possibilitat de desenvolupar-los, caldria saber com i quins seran aquests projectes (el seu abast, el nombre de possibles participants, els mitjans necessaris, etc...), abans de definir el Pla funcional d'un centre similar al proposat. Tampoc es concreten quins serien els projectes de col·laboració amb les universitats catalanes o europees.

En els documents presentats només es fan definicions generals que no permeten determinar ni l'abast, ni l'estructura orgànica del possible establiment. No hi ha cap indici de que la recerca no es pogués fer des l'edifici existent, convenientment restaurat o, fins i tot, des d'altres instal·lacions perfectament condicionades en l'actualitat com són les dependències de Fontmartina o del Puig, per exemple. Aquestes alternatives haurien de ser contemplades a l'*Estudi d'Avaluació Ambiental Estratègic* que s'ha de desenvolupar necessàriament en la tramitació del projecte

Centrant-nos en la suposada infraestructura científica, que es pretén amb la construcció d'aquest nou edifici, val a dir que la documentació aportada demostra que aquest aspecte s'ha negligit totalment. No existeix un descripció funcional que permeti determinar les necessitats en matèria d'espais específics necessaris, instrumentació científica a instal·lar, documentació, etc., o sigui, aquells aspectes que poden determinar l'abast i configuració d'un edifici de nova planta. Tal i com se sol dir col·loquialment, en aquest cas: «s'ha començat la casa per la teulada».

Més endavant hi tornarem sobre l'assumpte de les mancances del Pla funcional.

A banda de l'anterior, qualsevol altre estudi relacionat amb temes agroforestals i/o estudis relatius a la gestió del Parc, es pot dur a terme, com resulta evident, des de qualsevol dels emplaçaments citats més amunt i amb millors garanties de resultats que si es fan des del turó de l'Home.

1.2 Aspectes culturals i divulgatius

Si considerem la proposta que fan tant el *DIE-PEU* com l' *APEUA*, no podem deixar d'esmentar dos aspectes clarament contradictoris amb l'emplaçament proposat. A saber:

- a) L'objectiu de qualsevol instal·lació de divulgació cultural és arribar al màxim nombre de persones possible que es pugin concernir pel tema exposat.
- b) L'accessibilitat en aquest casos ha de ser excepcionalment permeable, doncs d'una altra manera es perdria el caràcter pedagògic del recurs que es pretén publicitar.

L'emplaçament d'una instal·lació com la descrita, està en total desacord amb les mesures que ha intentat implantar el Pla director del turó de l'Home (a partir d'ara *PDTH*), des l'any 2000 fins ara. Entre aquestes mesures, destinades a controlar la hiperfreqüentació dels cims culminals, trobem els sistema de limitació d'accés de vehicles que s'ha imposat, tallant el trànsit a l'alçada de la plana Amagada i eliminant la meitat del paviment de la carretera existent, que va passar de sis a tres metres d'amplada, a més de la restauració natural de la zona recuperada, en el tram que va de l'aparcament fins al cim del turó (obra realitzada a finals de l'any 2012, que va suposar una despesa de 184.000€,). Al capítol de mobilitat discutirem sobre alguns aspectes relacionats amb aquesta carretera.

En qualsevol cas, resta clar que, la pretensió de muntar un equipament d'aquest tipus «espai expositiu obert al públic (incloent espai per projeccions i xerrades.....)» (vegeu pàg. 12 del *DIE-PEU*), al cim culminant del Montseny, a l'estil d'aquell que ja existeix a Can Casades a Santa Fe, és totalment contrària a les disposicions del *Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc del Montseny* (a partir d'ara *PEM*), així com les mesures de restauració i protecció contemplades al *PDTH*, respecte d'aquest enclavament.

Pel que fa a «l'espai d'acollida i descans pels visitants.» (vegeu pàg. 12 del *DIE-PEU*), paga la pena remarcar la categoria de l'eufemisme per amagar que, en realitat, es tracta d'incloure un bar.

1.3 Ús d'habitatge

Aquest és un altre aspecte del pla d'usos proposat que resulta especialment confús. El document *DIE-PEU* ens diu que «moltes de les tasques d'observació i vigilància que li són característiques són de tipus no automatitzable, raó per la qual serà necessària la presència temporal o ocasional² de l'observador quan les inclemències climatològiques associades a la seva localització al Turó de l'Home impedeixin el seu desplaçament o quan es requereixin tasques concretes d'observació fora de l'horari diürn.» (vegeu pàg. 11).

Ja hem discutit anteriorment la manca de fonamentació de l'afirmació inicial, en el sentit contrari: la majoria de les tasques són, o poden ser, automàtiques. Ara però, volem detenir-nos en un altre aspecte. Per una banda, segons el document citat, cal entendre que no s'hi viurà de manera permanent, encara que, segons el que es descriu al *Programa funcional* (vegeu pàg. 12 del *DIE-PEU*), s'hi anirà diàriament. Resulta evident que això és un contrasentit, entre altres coses, perquè implica la necessitat de viatjar cada dia des d'un punt determinat fins al cim del turó de l'Home, amb els inconvenients ambientals i els perills personals que tal acció comporta.

D'altra banda, si la presència de l'observador és «temporal i ocasional», com ens vol fer creure el text del *DIE-PEU*, com pensen garantir «l'acollida i descans dels visitants», o mantenir operatiu «l'espai expositiu obert al públic»? Tot plegat sembla un contrasentit ben evident.

Si per contra, el que es pretén en realitat és dotar l'observador d'un habitatge permanent que permeti estades de llarga durada, llavors és ben clar que les dependències especificades al pla funcional (i al plànol inclòs a la pàg. 54 del document APEUA), no compleixen amb aquestes expectatives. No cal dir que, en el cas de ser uns quants els investigadors que haguessin de fer estada, el programa resultaria encara més deficient.

Resta clar que alguna cosa falla en els objectius que es presenten dins del Pla funcional d'aquesta suposada "recuperació" de l'observatori, tret que se'ns estigui amagant informació decisiva a l'hora d'avaluar-ne el seu abast.

A més de l'anterior, és molt clar que ni l'art. 61, ni tampoc el 79, ni el 98, del Títol III del *PEM*, no admeten la autorització per a noves edificacions com la que es contempla al projecte discutit, ni permeten tampoc la implantació d'usos residencials nous. És potser per això, que el Programa funcional esmentat no es defineix obertament en la qualificació d'aquest ús.

D'altra banda, l'afirmació de que aquest projecte quedaria inclòs «com a sistema d'equipament comunitari, clau E, del Pla Especial de protecció.» (vegeu la pàg. 12 del *DIE-PEU*), ens sembla una afirmació sense fonament, que serà discutida al capítol dedicat a les implicacions urbanístiques del projecte.

² El subratllat és nostre.

2. Sobre el Programa funcional

2.1 Àrees de treball, interpretació, etc.

Com ja hem assenyalat a l'apartat anterior, els objectius descrits pel *DIE-PEU* són mancats de definició, confusos i contradictoris amb el seu propi discurs. A tall d'exemple citarem els aspectes següents:

- a) La definició dels treballs de recerca no permet determinar, de manera coherent, quines són les necessitats d'espais i, per tant, la superfície ni les condicions indispensables per dur-los a terme. Les afirmacions sobre treballs i convenis són generalistes. El grau d'ambigüitat en aquest sentit és total.
- b) És evident que quan es planeja qualsevol edificació nova, especialment quan s'ha de dedicar a la recerca científica, cal partir de determinats protocols, més o menys estàndards, que puguin permetre l'establiment d'aquestes necessitats. Un aspecte tan crític com aquest no resulta justificat a la documentació aportada pel SMC (*DIE-PEU* i *APEUA*).
- c) La determinació dels espais dedicats a l'acollida de visitants i de la zona expositiva, gaudeix de la mateixa indefinició que l'apartat anterior, atès que no es parla en cap moment de nombre de persones, programes, ni de les necessitats concretes d'espais dedicats a exposició. Portant la confusió al màxim, s'afirma que «Pot tractar-se del mateix espai que l'àrea d'interpretació si estigués habilitada per aquest ús i la distribució de l'espai permetés la seva compatibilitat.»(vegeu pàg. 12 del *DIE-PEU*).
- d) Pel que fa a la zona de dormitori, cal remarcar les contradiccions destacades anteriorment: Si es tracta d'un aixopluc circumstancial, llavors s'haurien de revisar els criteris respecte de les instal·lacions proposades a l'edificació. Si el que es pretén és una residència permanent, en aquest cas val a dir que la proposta xoca directament amb la normativa del *PEM*, i també amb la normativa urbanística continguda al Decret legislatiu 1/2005, de 26 de juliol, pel qual s'aprova el *Text refós de la Llei d'urbanisme* (vegeu art. 47, 48 i 58).
- e) Un altre exemple el tenim a l'espai dedicat a les instal·lacions de l'edifici. Podem assegurar des de ja, que la tipologia d'instal·lacions descrita a la pàg. 58 del document *APEUA*, resulta completament incompatible amb l'espai i les condicions que es descriuen a la pàg. 56 del mateix document. A tenor d'allò que disposen els actuals reglaments de BT, d'instal·lacions tèrmiques, o de sanejament (i sense entrar en altres detalls tècnics), ni l'espai, ni les condicions tècniques necessàries per la seva implantació, són adients per aquesta instal·lació.

En definitiva, tant pel que fa als objectius declarats pel projecte, com pels requisits que contemplen els documents *DIE-PEU* i *APEUA*, podem afirmar que es tracta d'un *totum revolutum* que demostra la poca claredat dels plantejaments i dels objectius científics que s'hi assignen.

Tret això sí, de la voluntat d'enderrocar l'edifici existent i construir-ne un de nou, extrem que, com hem dit més amunt està obertament en contra de la normativa de protecció continguda al *PEM*.

Cal reiterar que, si l'objectiu principal d'aquest projecte, tal i com indica el títol del document a consulta, era la «recuperació de l'observatori meteorològic del turó de l'Home», no es comprèn que la premissa inicial del mateix consisteixi en enderrocar l'edifici històric, en comptes d'aprofitar-lo. Aquesta actuació generaria canvis mínims al cim del Montseny, acostant-se més a l'esperit del *PDTH* aprovat pel Consell Coordinador del Parc natural del Montseny que el projecte presentat.

3. Sobre els aspectes urbanístics

Ens tornarem a referir, estrictament, als documents que l'OTAABA ha posat a disposició de les parts interessades:

1. AVANÇ DEL PLA ESPECIAL URBANÍSTIC AUTÒNOM DEL CENTRE DE REFERÈNCIA DE LA METEOROLOGIA A CATALUNYA. TURO DE L'HOMME, PARC NATURAL DEL MONTSENY (FOGARS DE MONTCLÚS), que té com a promotor el Servei Meteorològic de Catalunya adscrit al Departament de Territori i Sostenibilitat. El redactor del Pla és UBBU ARQUITECTURA, S.L.P. (Denominat *APEUA* en les consideracions presents)
2. DOCUMENT INICIAL ESTRATÈGIC. PLA ESPECIAL URBANÍSTIC: CENTRE DE REFERÈNCIA DE LA METEOROLOGIA A CATALUNYA (CRMC), que té com a promotor el Servei Meteorològic de Catalunya adscrit al Departament de Territori i Sostenibilitat. Aquest document ha sigut redactat per ENTORN S.A. (Denominat *DIE-PEU* en aquestes consideracions).

3.1 Consideració prèvia

Cal fer notar una discrepància important en el títol d'aquests dos documents. El *Pla especial urbanístic* s'ha de considerar com un PEU "autònom" en qualsevol cas.

La qualificació del *Pla especial Urbanístic (PEU)* com autònom és important per les seves conseqüències en la tramitació administrativa posterior. Entenem que, tal com es justifica en el punt 1.4.1.1 Marc legal urbanístic, de l' *AVANÇ DEL PLA ESPECIAL URBANÍSTIC AUTÒNOM DEL CRMC*, s'ha de considerar "autònom" ja que està sotmès a les consideracions de l'article 68 del *Text Refós de la Llei d'Urbanisme*.

Per tant i en considerar-se com *PEU* autònom, la tramitació del *Pla* (que ha d'incloure entre la seva documentació l'*Informe de Sostenibilitat Ambiental*), i la competència sobre la posterior aprovació inicial i definitiva del *Pla*, demanem que correspongui a la Comissió Territorial de Barcelona.

3.2 Sobre la jerarquia del marc legal

Sobre la jerarquia del marc legal i l'obligació de seguir les determinacions del *Pla Territorial Metropolità de Barcelona*, de 20 d'abril de 2010, cal assenyalar que aquesta normativa té la consideració de *Pla Territorial Parcial* i, per tant, tal com s'explicita als articles 1.9 i 1.10, les *Normes d'Ordenació Territorial* són d'obligat compliment en el planejament inferior i les administracions públiques, les entitats que en depenen, i també els particulars, estan obligats a complir les determinacions i les disposicions que estableix el *Pla*.

A més, en els àmbits del *PEIN* regulats mitjançant els plans especials, la normativa d'aquests plans especials ha de prevaldre en cas que sigui més restrictiva sobre aquella que, amb caràcter general, estableix el pla territorial per als espais de protecció especial. Tanmateix, en tot cas són d'aplicació les disposicions del *Pla* relatives a la protecció del paisatge (vegeu *PEM* i *PDTH*).

Per tant demanem que l'*Estudi d'Avaluació Ambiental Estratègic* justifiqui, exhaustivament, el compliment de les *Normes d'Ordenació Territorial del Pla Territorial*, en allò referit als Espais de protecció especial i les determinacions paisatgístiques del Pla director del Turó de l'Home.

Finalment, també volem destacar que cal tenir en compte el contingut de l'art. 61.1 del *Títol III* del *PEM*, on es remarca, de manera meridiana, que la construcció d'un edifici de nova planta, com el que proposa el projecte, no pot ser autoritzat en cap cas, doncs no entra dins dels supòsits contemplats per aquest articulat normatiu supramunicipal.

3.3 Sobre la possibilitat d'edificar en espais de protecció especial

El *Pla Territorial Metropolità de Barcelona*, en l'article 2.6 sobre la regulació general dels espais de protecció especial, i en el punt 6, admet la possibilitat d'edificar nous elements d'infraestructures i la millora dels existents, sempre que sigui "necessari " i que a més es minimitzi la intervenció en el terreny. Aquesta restricció basada en la necessitat és fonamental i s'ha de complir.

Per tant, demanem que l'*Estudi d'Avaluació Ambiental Estratègic* justifiqui, exhaustivament, la necessitat de la implantació del nou edifici (que té un programa excessiu que no correspon a cap necessitat), i que es modifiqui i minimitzi la proposta arquitectònica presentada que s'hauria de qualificar d'agressiva enfront del terreny ja que implica un gran moviment de terres, amb els corresponents desmunts i terraplenats.

3.4 Sobre abast i grau de concreció de l'EVAE

El *Pla Territorial Metropolità de Barcelona*, en l'article 2.6.7, fa un llistat, no exhaustiu, sobre les variables que s'han d'estudiar per la implantació d'una edificació en un Espai de Protecció Especial. L'estudi d'aquestes variables ha de demostrar que la proposta no afecta de manera substancial els valors de l'àrea a on es pretén ubicar.

Per tant demanem que l'*Estudi d'Avaluació Ambiental Estratègic* demostrï els punts següents, obligatoris segons el Pla Territorial, incidint sobre tot en les conseqüències de l'excés d'edificació que signifiquen els usos no necessaris:

- a) La millora o empitjorament de la nova edificació i el seu sobre-dimensionament sobre el valor natural de l'espai protegit.
- b) Que la nova edificació, i els nous accessos, no afecten negativament a la vegetació i als hàbitats de l'entorn. El mateix criteri és aplicable pel que fa a la fauna.
- c) Que els nous desmunts i terraplenats innecessaris no afecten negativament als valors edafològics del terreny.
- d) Que la nova edificació no altera les funcions de connector biològic.
- e) Que la nova edificació, i els nous accessos no alteren l'estabilitat ni la fragmentació del sòl.
- f) Que els nous usos i serveis no necessaris, no incrementen els residus generats per l'activitat actual.
- g) També considerem que l'*Estudi d'Avaluació Ambiental* ha de desaconsellar la necessitat dels nous accessos (incloent-hi l'accessibilitat rodada fins al mateix edifici) i la necessitat dels nous serveis.
- h) Que l'*Estudi d'Avaluació Ambiental* justifiqui i calculi l'increment de la freqüentació per evidenciar que, l'impacte de situar el CRMC en aquest indret, és absolutament inadequat a més d'innecessari.
- i) Que l'*Estudi d'Avaluació Ambiental* valori paisatgísticament l'impacte que significa la gran superfície vidriada que s'implanta, amb un ús expositiu no necessari i l'alteració lumínica (reflexos, impacte visual, etc...) que això significa per a l'entorn (vegeu les imatges de la pàgina 59 de l'APEUA, amb la simulació de la nova implantació de l'edifici).

3.5 Sobre el procés de construcció de l'edifici proposat

Falta de dades sobre el procés de construcció d'un volum edificat d'aquestes característiques.

L'APEUA presentat per l'SMC, aporta els plànols de la proposta ja executada. Entre la documentació aportada, no hem trobat un estudi sobre l'afectació del terreny per poder edificar aquest volum que té unes dimensions considerables. Tampoc hem trobat el càlcul del volum de terres que s'han d'excavar, ni dels que cal d'aportar, ni tampoc sobre els moviments dels camions o la implantació de grues.

No s'explicita l'impacte de la mateixa construcció durant el seu procés, ni els punts d'abassegament de materials, ni els accessos rodats que s'hauran de fer -provisionalment- per poder transportar els materials de construcció.

Per tant, demanem que l'*Estudi d'Avaluació Ambiental Estratègic* avaluï, exhaustivament, el procés constructiu del *CRMC* proposat i la seva afectació sobre l'espai natural protegit, durant el procés d'edificació.

3.6 Sobre l'informe de Sostenibilitat ambiental presentat per l'SMC

Considerem que l'*Informe de sostenibilitat ambiental preliminar* (document 2 de la proposta presentada a l'OTAABA) no justifica suficientment moltes de les seves aseveracions, en particular a l'anàlisi de les alternatives descarta dues de les opcions possibles: l'enderroc de l'edifici existent i la no construcció del nou *CRMC*, alternativa 1; i l'enderroc de l'edifici existent i trasllat del *CRMC* a un lloc més adient, alternativa 2.

L'argumentació per justificar la no possibilitat d'aquestes opcions és tautològica: aquestes opcions no són l'objectiu de l'*APEUA* i per tant no s'han de considerar. Basat en aquest argument l'informe preliminar només estudia les alternatives 0 i 3 i ho fa d'una manera esquemàtica i no justificada.

Les conclusions obtingudes amb aquest anàlisi limitat de les alternatives són per tant tendencioses, prematures i poc prudents, i condueixen a la conclusió de considerar que l'alternativa d'enderrocar l'edificació existent i edificar una de nova, incrementant el volum i superfície de l'edificació, alternativa 3, «és la que dona millor resposta als objectius plantejats del *Pla Especial Urbanístic* (hauria de dir *Autònom*)³ del *CRMC*» (vegeu pàg. 52 del *DIE-PEU*).

Per tant demanem que l'*Estudi d'Avaluació Ambiental Estratègic* avaluï, exhaustivament, totes les opcions possibles, incloses les que no són l'objectiu del *DIE-PEU*, però que en canvi sí han de ser estudiades dintre del marc del *Pla Territorial Metropolità de Barcelona*. També demanem que l'anàlisi es faci d'una manera argumental i clarificadora i no per mitja d'una taula de valors +,- mètode que resulta absolutament subjectiu.

4. Sobre la proposta de mobilitat

No deixa de ser significatiu que el projecte discutit indiqui que «es planteja la conveniència de redactar un estudi de la freqüentació que generarà el Centre de Referència de Meteorologia a Catalunya» (vegeu pàg. 14 del document *DIE-PEU*). Aquesta acció, que es considera secundària al projecte, és en realitat un element bàsic per decidir-ne llur viabilitat i, per tant, ha de ser una condició prèvia i no una conseqüència posterior.

³ L'afegit entre parèntesi és nostre.

Al marge del efectes del canvi climàtic sobre els cims culminals del Montseny, l'impacte de la massificació de la presència humana en aquests cims ha estat i és, l'element principal de la seva degradació. D'aquesta manera, tal i com reconeix l'esmentat *PDTH*, els impactes produïts per la intervenció al puig Sesolles i al mateix turó de l'Home, han contribuït a la pèrdua de la cobertura vegetal, en gran mesura «atribuïbles a l'existència de la carretera»⁴.

Resulta evident doncs, que qualsevol nova intervenció en aquests cims, que no sigui directament restauradora, no pot més que provocar nous problemes sobre les comunitats vegetals i, de retruc, sobre les espècies d'aus i petits vertebrats que la utilitzen com hàbitat. Fins i tot, la pista que accedeix actualment a l'observatori existent «provoca processos d'erosió similars als de la carretera.» i «El trepig dels visitants que surten dels camins traçats provoca petits moviments en sòls poc consolidats i disgregats de regeneració lenta, en tot cas molt menys greus que les esllavissades i pèrdua de sòl herbat que es produeixen als talussos de la carretera i la pista.»⁵

D'acord amb l'anterior, la pretensió de «permetre l'accessibilitat directa a l'element d'equipament» (vegeu pàg. 14 del *DIE-PEU*), ni que sigui a través de les vies actuals, entra en contradicció flagrant amb l'esperit del *PDTH* i amb les obres fetes al final de l'any 2012, que van reduir a la meitat l'amplada de la carretera existent.

D'altra banda, cal assenyalar que a la pàg. 91 del document *APEUA* s'indica un traçat de la pista que accediria al cim del turó de l'Home, amb una amplada total de quatre (4) metres. A la pàg. 15 del document *DIE-PEU* es diu que al coll Pregon «es planteja també un arranjament i millora de la pista pavimentada que permetrà la maniobra de vehicles i un àrea reduïda d'aparcament.»

Totes afirmacions i propostes anteriors han de ser posades en qüestió seriosament, tal i com ja hem indicat a l'apartat 3 de les consideracions presents.

5. Plans i programes vinculats

No cal dir que algunes de les definicions del projecte qüestionat, fetes de manera apriorística i sense constatar-ne cap necessitat intrínseca, estan en oberta oposició a les obres de restauració efectuades encara no fa tres anys i que, en cas de dur-se a terme, només contribuirien a agreujar els problemes evidenciats més amunt.

Resulta evident, en aquest cas, «que els espais de protecció especial estan sotmesos a un règim específic de protecció que és incompatible amb totes aquelles actuacions d'edificació o de transformació del sòl que puguin afectar de forma clara els valors que motiven la protecció especial.»(vegeu pàg. 15 del *DIE-PEU*).

⁴ Vegeu SOLER INSA, JORDI (2002). «El Pla director del turó de l'Home: un projecte de restauració del paisatge». Barcelona, V Trobada d'Estudiosos del Montseny, pàg. 180

⁵ Ibídem, pàg. 181.

Per això mateix no es poden considerar com a vàlids els arguments que pretenen aixoplugar-se sota el paraigües d'equipament necessari per l'educació ambiental, la preservació, la ciència, o l'interès general, per tal de justificar l'enderroc d'un edifici preexistent, i per construir-ne un de nou, fet que no està emparat per cap de les normes contingudes al *PEM*.

Des del punt de vista del *Règim d'ús en sol no urbanitzable* (Art. 47, 4, b) del *Decret legislatiu 1/2005*, de 26 de juliol, com tampoc des de la normativa del Parc (vegeu art. 47, 48 i 58 del *Títol III* del *PEM*), no es contempla la possibilitat de construir aital edifici.

En qualsevol cas, el que sí és d'interès públic, d'acord amb el *PEM* i el *PDTH*, és la recuperació del territori i la minimització de qualsevol intervenció, contemplant sempre l'alternativa zero. D'altra banda, ¿es pot considerar d'interès públic una obra que va en contra de la normativa de protecció, que genera despeses no justificades, que no resol cap problema científic i que hipoteca el futur de la restauració d'aquest cim culminant?

Plantegem ara algunes preguntes que haurien de respondre els promotors d'aquest projecte:

- Quan els instruments científics de l'observatori es van desmuntar l'any 2004, es va fer perquè es considerava que ja no era d'interès general?
- Si en aquell moment seguia sent vàlida la tasca científica de l'observatori, per què no es van reiniciar les seves tasques sota la titularitat de l'SMC, forçant un possible conveni i conservant l'edifici?
- O bé, per què no es van traslladar a les dependències cedides pel Ministerio de Defensa a la DIBA pel seu usdefruit, sabent que comptaven amb totes les instal·lacions exigibles, tal i com preveia el *PDTH*?

Per altra banda, el text del projecte ens ofereix afirmacions tant agosaradament cíniques com: «Es preveu que el desenvolupament de la implantació no afecti a la zona de reserva natural (ZRN) del Turó de l'Home-les Agudes, a on està prohibida tota construcció de nova planta.»⁶ (vegeu pàg. 18 del *DIE-PEU*). Semblaria doncs que els treballs d'enderrocament de l'edifici actual, a més de les excavacions que necessàriament caldria realitzar a la muntanya per encabir una part de l'edifici i les feines de fonamentació i les d'explanació consegüents, no representarien cap afectació, el qual és notòriament fals.

Evidentment, l'afectació no es donaria a la zona de reserva natural (ZRN) no afectada pel projecte, sinó a la zona qualificada «d'alt interès natural ecològic i paisatgístic (ZAINEP), zona on no s'admet tampoc la implantació de nous equipaments que no siguin aquelles dotacions previstes pel Pla.» (Ibidem anterior).

Ja hem assenyalat a l'apartat 3, el criteri que ens mereixen tals afirmacions i la necessitat de sotmetre-les a una anàlisi exhaustiva, a la llum de la normativa urbanística en vigència.

⁶ El subratllat és nostre.

6. El medi afectat

6.1 Hàbitats que serien afectats pel projecte

A continuació s'adjunta la relació d'hàbitats i espècies de flora que podrien resultar afectades per una obra com la proposada per l'SMC. Utilitzarem la mateixa estructura expositiva que fa servir l'Annex II del PEM, per tal de facilitar la comparativa pertinent. En qualsevol cas, convé aclarir que, la presència dels hàbitats i espècies citats en la zona culminant del turó de l'Home aquí citada, ha estat totalment verificada per estudis recents.

Taula 1. Hàbitats d'interès comunitari no prioritari presents al turó de l'Home

Codi HIC	Descripció
4060	Matollars alpins i boreals
8220	Costers rocosos silícis amb vegetació rupícola

Taula 2. Hàbitats amenaçats al Parc del Montseny presents al turó de l'Home

Codi Hàbitat CORINE	Descripció
35.124+	Prats acidòfils i mesòfils, amb <i>Agrostis capillaris</i> i <i>Potentilla montana</i> , de l'estatge montà del Montseny
35.125+	Prats acidòfils i mesòfils, amb <i>Festuca nigrescens</i> , <i>Antennaria dioica</i> (pota de gat), <i>Deschampsia flexuosa</i> ..., de la zona culminant del Montseny
36.317+	Prats silícicoles i mesòfils, amb dominància de <i>Deschampsia flexuosa</i> i <i>Festuca gautieri</i> (ussona), de les canals obagues de la zona culminant del Montseny (en petites comunitats).
37.83	Herbassars megafòrbics de l'estatge subalpí dels Pirineus i del Montseny
38.112	Prats amb <i>Cynosurus cristatus</i> , mesòfils, intensament pasturats. (absent al turó de l'Home, però podria ser afectada si s'eixamplés la carretera d'accés, doncs és present a les voreres).
62.31+	Vegetació pionera, amb matafocs (<i>Sempervivum spp.</i>) i crespínells (<i>Sedum spp.</i>), de Terraprimers silícis dels estatsges montà i subalpí.

Taula 3. Espècies de flora estrictament protegides per la legislació sectorial presents al Turó de l'Home

ESPERMATÒFITS	Descripció
Amaril.lidàcies	<i>Narcissus poeticus</i> Grandalla, satalia
Saxifragàcies	<i>Saxifraga vayredana</i> Herba de Sant Segimon
Taxàcies	<i>Taxus baccata</i> Teix (es troba per sota la carretera que porta al coll entre el turó de l'Home i El puig Sesolles)

Taula 4. Espècies de flora protegides pel Pla especial presents al turó de l'Home

PTERIDÒFITS	Descripció
Ofioglossàcies	<i>Botrychium lunaria</i> Llunària
ESPERMATÒFITS	Descripció
Campanulàcies	<i>Jasione crispa</i> Jasíone nana
Caprifoliàcies	<i>Sambucus racemosa</i> Saüc racemós
Cariofil·làcies	<i>Minuartia laricifolia</i> ssp. <i>diomedis</i> Minuàrtia laricifolia
Compostes	<i>Antennaria dioica</i> Pota de gat
Crucíferes	<i>Coincya cheiranthos</i> Brassicel·la
Ericàcies	<i>Pedicularis comosa</i>
Gramínies	<i>Nardus stricta</i> Pèl caní
Liliàcies	<i>Tulipa sylvestris</i> Tulipa silvestre
Papaveràcies	<i>Corydalis solida</i> Tisorettes
Rosàcies	<i>Alchemilla alpina</i> ssp. <i>alpina</i> Alquemil·la alpina
	<i>Alchemilla hybrida</i> ssp. <i>flabellata</i> Pota de lleó
	<i>Cotoneaster integerrimus</i> Cornera
	<i>Potentilla montana</i> Fragassa de muntanya
Violàcies	<i>Viola bubanii</i> Pensament del Montseny

Cal fer esment de que malgrat que a la pàg. 37 del DIE-PEU s'indiquen, correctament, dos *Habitats d'interès comunitari no prioritari*, que podrien ser afectats pel projecte en qüestió, no hi ha cap aprofundiment més enllà d'aquestes indicacions genèriques. Pel que fa a la vegetació, tret de descripcions generalistes, no s'esmenten aquells hàbitats amenaçats específicament al turó de l'Home, ni tampoc s'assenyalen les espècies presents que resultarien implicades en cas que el projecte es duigués a terme.

Tal i com veurem a continuació, la mateixa tècnica s'ha utilitzat per a descriure afectacions a la fauna.

6.2 Afectacions sobre els ocells

Els vessants superiors de les Agudes i del turó de l'Home inclouen un conjunt de paisatges d'excel·lent valor ecològic i paisatgístic, en especial als vessants més ombrívols, al peu de parets rocoses i en el fons de les canals i sots. En aquests indrets es localitzen diverses espècies de flora i fauna de característiques subalpines, que hi troben aquí un refugi. La part superior, pel damunt dels 1.200 m, és la més rica i es considera com un reservori de nombrosos elements subalpins.

Segons el *Document Inicial Estratègic. Pla Especial Urbanístic: Centre de Referència de la Meteorologia a Catalunya (CRMC)*, l'espai afectat pel pla urbanístic projectat és una zona amb sensibilitat ambiental baixa, envoltada de zones de sensibilitat ambiental mitjana, i a poca distància zones de sensibilitat ambiental alta.

Els criteris sobre els que es basa la divisió del territori en aquestes categories no queden ben definits al llarg del document i semblen presentar un grau de subjectivitat molt elevat i poc quantificable i verificable, si més no atenent a la informació que es presenta al document, i que d'altra banda contradiu les categories de protecció de l'espai en documents anteriors on s'inclou el Turó de l'Home dins les categories següents: Àrea de reserva exclusiva; Zona d'alt interès natural, ecològic i paisatgístic; Zona de reserva natural. Aquesta inclusió del Turó de l'Home dins les diferents categories indica, a banda de les majors restriccions per desenvolupar activitats com el projecte que es presenta, que el nivell de sensibilitat ambiental en aquestes zones és superior al que es manifesta al document del projecte.

En particular, existeixen diferents espècies d'ocells que tenen en aquesta zona culminant una de les seves àrees d'alimentació, descans i reproducció. Hi ha espècies amb diferents nivells de protecció que utilitzen aquesta zona durant tot l'any (sedentaris), estacionalment (temporada reproductora o hivernal) o en els passos migratoris (primavera, tardor). Per a aquestes espècies, en major o menor grau, els impactes relacionats amb el desenvolupament del projecte presentat durant la fase d'obres, i el posterior impacte relacionat amb una major freqüentació de l'espai per atracció del projecte, propiciarien molèsties, en cas de dur-se a terme, inferint en els seus cicles biològics. Per a moltes espècies, les dades que es tenen sobre les seves poblacions assenyalen que es tracta de poblacions molt escasses en nombre d'efectius de manera que la magnitud dels impactes sobre elles poden ser dramàtiques podent-se arribar a la seva desaparició.

A la taula adjunta es presenta un llistat de les espècies d'ocells que poden quedar més afectades pel projecte, tant en la seva fase de desenvolupament com a partir de la major freqüentació humana que se'n derivarà. La informació de l'ocupació de les diferents espècies de les zones culminants s'ha obtingut a partir del seguiment realitzat en el període 1984-2010 per l'ornitòleg Josep Ribas (Ribas, 2014), a banda d'altres observacions obtingudes per diversos experts. S'han exclòs d'aquest llistat les espècies que, degut a la seva abundància poblacional i als seus amplis rangs de distribució la incidència dels impactes sobre les seves poblacions serien mínims, malgrat que no absents, tot i que no és descarta que en alguns casos s'hagués de fer igualment un estudi previ per determinar les afectacions possibles reals.

Donades les afectacions que el projecte en debat podria tenir sobre aquestes poblacions d'ocells, seria convenient que es realitzés una declaració d'impacte ambiental estratègic que les quantifiqués i analitzés al llarg de l'any curosament l'impacte de l'increment de freqüentació i alteració de l'ús públic a la part culminant pot tenir sobre aquesta zona, per tal que el projecte fos coherent amb els plans de gestió, conservació i d'ús públic del parc.

Taula 5. Normatives de protecció sobre les diferents espècies d'ocells

	Internacional					Estatal			Autonòmica	PCM
	SPEC	AE	D Ocells	C Berna	C Bonn	Ley 42/2007	CNEA	LR	Llei 12/2006	
Àguila marcenca (<i>Circetus gallicus</i>)	3	(R)	Annex 1	Apèndix 3	Apèndix 2	Annex IV	Interès especial		C	
Aligot comú (<i>Buteo buteo</i>)		S		Apèndix 3	Apèndix 2		Interès especial		C	
Aligot vesper (<i>Pernis apivorus</i>)		(S)	Annex 1	Apèndix 3	Apèndix 2	Annex IV	Interès especial		C	
Alosa (<i>Alauda arvensis</i>)	3	(H)	Annex 2-2	Apèndix 3						
Astor (<i>Accipiter gentilis</i>)		S		Apèndix 3	Apèndix 2		Interès especial		C	
Bitxac rogenc (<i>Saxicola rubetra</i>)		(S)		Apèndix 3	Apèndix 2		Interès especial		D	
Cercavores (<i>Prunella collaris</i>)		(S)			Apèndix 3		Interès especial		D	
Còlit gris (<i>Oenanthe oenanthe</i>)	3	(D)		Apèndix 3	Apèndix 2		Interès especial		D	
Còlit ros (<i>Oenanthe hispanica</i>)	2	H		Apèndix 3	Apèndix 2		Interès especial	NT	D	
Corb (<i>Corvus corax</i>)		S		Apèndix 3						
Cornella negra (<i>Corvus corone</i>)		S	Annex 2-2	Apèndix 3						
Cotoliu (<i>Lullula arborea</i>)	2	H	Annex 1	Apèndix 3		Annex IV	Interès especial		D	
Cotxa fumada (<i>Phoenicurus ochruros</i>)		S		Apèndix 3	Apèndix 2		Interès especial		D	
Esparver vulgar (<i>Accipiter nisus</i>)		S		Apèndix 3	Apèndix 2		Interès especial		C	
Gamarús (<i>Strix aluco</i>)		S		Apèndix 3			Interès especial		C	
Grasset de muntanya (<i>Anthus spinoletta</i>)		S		Apèndix 3			Interès especial		D	Interès alt
Griva cerdana (<i>Turdus pilaris</i>)		(S)	Annex 2-2	Apèndix 3	Apèndix 2					
Llucareta (<i>Carduelis citrinella</i>)		(S)		Apèndix 3			Interès especial		D	
Merla de pit blanc (<i>Turdus torquatus</i>)		S		Apèndix 3	Apèndix 2		Interès especial		D	
Merla roquera (<i>Monticola saxatilis</i>)	3	(H)		Apèndix 3	Apèndix 2		Interès especial		D	Interès alt
Pardal d'ala blanca (<i>Montifringilla nivalis</i>)		(S)			Apèndix 3		Interès especial		C	
Pardal de bardissa (<i>Prunella modularis</i>)		S		Apèndix 3			Interès especial		D	
Passerell (<i>Carduelis cannabina</i>)	2	D		Apèndix 3					D	
Perdiu roja (<i>Alectoris rufa</i>)	2	(D)	Annex 2-1; 3-1	Apèndix 3				DD		Interès alt
Pinsà mec (<i>Fringilla montifringilla</i>)		S		Apèndix 3			Interès especial		D	
Piula dels arbres (<i>Anthus trivialis</i>)		(S)		Apèndix 3			Interès especial		D	Interès alt
Tallareta cuallarga (<i>Sylvia undata</i>)	2	(H)	Annex 1	Apèndix 3	Apèndix 2	Annex IV	Interès especial		D	
Tallareta vulgar (<i>Sylvia communis</i>)		S		Apèndix 3	Apèndix 2		Interès especial		D	Interès molt alt
Tallarol gros (<i>Sylvia borin</i>)		S		Apèndix 3	Apèndix 2		Interès especial		D	
Tord ala-roig (<i>Turdus iliacus</i>)		(S)	Annex 2-2	Apèndix 3	Apèndix 2					
Trobat (<i>Anthus campestris</i>)	3	(D)	Annex 1	Apèndix 3		Annex IV	Interès especial		D	Interès alt
Xoriguer comú (<i>Falco tinnunculus</i>)	3	D		Apèndix 3	Apèndix 2		Interès especial		C	

En el cas de la tallareta vulgar (*Sylvia communis*) el grau de molt alt interès de conservació, en el Pla de Conservació de 2014, ve donat per la importància de les zones elevades del parc per al conjunt de la població de l'espècie a Catalunya.

Llegenda:

SPEC: Species of European Conservation Concern.

AE: Amenaça Europea. D (no recuperada de declivis passats); S (segura); D (declivi); R (rara). En parèntesi: estatus provisional.

D Ocells: Directiva Ocells

C Berna: Conveni de Berna

C Bonn: *Conveni de Bonn*

Ley 42/2007: Ley 42/2007 del Patrimonio Natural

CNEA: Catálogo Nacional de Especies Amenazadas

LR: Libro Rojo 2003. LC (Least Concern); NT (Not Threatened); VU (Vulnerable); EN (Endangered), DD (Data Deficient).

Llei 12/2006: Llei 12/2006 de Protecció dels Animals

PCM: Pla de Conservació de gener de 2014 en l'àmbit del Montseny.

Referències bibliogràfiques

Diputació de Barcelona. Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial. Àrea d'Espais Naturals. Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc del Montseny. Abril de 2008.

Diputació de Barcelona, Diputació de Girona, Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente, y Fundación Biodiversidad. Pla de Conservació del Parc Natural del Montseny. Reserva de la Biosfera. Gener de 2014.

Ribas, Josep. Els ocells del Montseny. Treballs del Museu de Ciències Naturals de Granollers, nº 6. Granollers, 2014.

7. El patrimoni afectat

No deixa de ser significatiu que, quan es parla de patrimoni arquitectònic només es faci esment «pel seu valor històric, de la placa dedicada a Eduard Fontserè»⁷ (vegeu pàg. 43 del *DIE-PEU*), com si el mur que la suporta no existís. Sembla que la determinació d'enderrocar l'edifici existent, passa per davant de qualsevol altra consideració.

La realitat és que en el decurs dels darrers gairebé quinze anys, els promotors del projecte (l'SMC) han obviat l'existència de l'edifici de l'observatori del turó de l'Home i tot allò que podia representar com a patrimoni històric de Catalunya, com també ho han fet respecte al seu paper científic.

És evident, que a més del valor històric de la placa, també cal tenir en compte el del propi edifici, tant per la funció que va complir durant setanta anys, com per haver estat residència de la família García de Castro-Messeguer, que hi va viure durant més d'una cinquantena.

⁷ La placa commemorativa de la construcció de l'observatori havia d'haver-se instal·lat l'any 1970. Aquesta acció però, va ser prohibida pel Servicio Meteorológico Español (SME), atès que estava escrita en català. La placa no va poder ser instal·lada fins el novembre de 1995 (vegeu *LA SITJA DEL LLOP-REVISTA DEL MONTSENY*, núm. 23, desembre 2001).

8. Sobre la sensibilitat ambiental

A la pàg. 45 del *DIE-PEU* s'afirma que «la remodelació del turó de l'Home tindrà un impacte reduït perquè es tracta de comunitats que han sofert una intensa modificació per les activitats humanes i/o tenen una gran capacitat per recuperar-se i estan molt esteses.»(sic) Deixant de banda l'eufemisme «remodelació» per parlar d'una nova construcció, hem de declarar que quan s'està parlant de «sensibilitat ambiental baixa»,⁸ aital asseveració resulta completament falsa.

Tal i com indicàvem a l'apartat 6.1 de les consideracions presents, tant pel que fa al mateix cim culminal, com en relació als vials que el circumden, la possibilitat d'afectar a hàbitats i espècies de flora protegides a través de qualsevol nova intervenció és força important (precisament perquè es tracta de comunitats esparses, força malmeses per la intervenció humana i de difícil recuperació), i demostra la lleugeresa amb la qual es despatxen les qualificacions d'aquelles zones que podrien resultar perjudicades.

Per tant, és inacceptable, i mancada de base científica, l'afirmació de que la intervenció proposada al turó de l'Home tindria un impacte reduït. Està clar que la qualificació més adient a la zona estudiada és la de sensibilitat ambiental molt alta que, seguint la mateixa definició feta al *DIE-PEU*: «són aquelles zones on la presència d'espècies amb una situació poblacional molt compromesa pel baix nombre d'efectius, una distribució molt reduïda o per acollir comunitats vegetals o ecosistemes d'interès especial ...»[«que sigui aconsellable la preservació del territori i un impacte humà el més baix possible. Aquestes àrees solen constituir zones nucli i és recomanable no realitzar cap actuació.»(vegeu pàg. 46 del document esmentat).

Sembla doncs, que els redactors d'aquest projecte, discutible i discutit, han volgut utilitzar un sistema força interessat i acientífic per tal de justificar-ne la seva bondat. Hem de dir però que no ho han aconseguit.

9. Sobre les alternatives proposades

No és la nostra intenció entrar ací a discutir, novament, les alternatives que proposa el projecte estudiat, tema que ja hem tractat normativament a l'apartat 3 d'aquestes consideracions. Malgrat això, el plantejament de qualsevol d'aquestes comporta, necessàriament, unes quantes qüestions prèvies.

- Des del punt de vista científic, és realment necessària la reinstauració de l'observatori del turó de l'Home?
- Es pot considerar d'interès general una actuació urbanística que va en contra de les normatives de protecció ambiental?
- En cas que la primera pregunta tingués una resposta afirmativa inapel·lable, quin hauria de ser el programa funcional adient per aquesta reinstauració?

⁸ El subratllat és nostre.

COORDINADORA PER A LA SALVAGUARDA DEL MONTSENY

Santa Fe, 52, 3r-1a – 08470 – SANT CELONI

- És admissible un programa que barreja indiscriminadament funcions de tipus tan divers?
- Per quin motiu s'ha de descartar la reutilització de l'edifici existent per tasques científiques?
- És possible dur a terme la mateixa línia de recerca des d'altres enclavaments existents al Montseny?
- És admissible una intervenció que pot causar greus impactes en una zona de protecció especial, sota el paraigües de la ciència?

Aquestes preguntes són completament pertinents si el que es vol és aclarir i fonamentar correctament qualsevol discussió al respecte, tenint en compte que s'està discutint sobre el futur d'aquest punt nuclear del Parc natural del Montseny. I les seves respostes han de formar part del debat tècnic social que, inevitablement s'haurà de generar a l'entorn d'aquest projecte.

Per tot l'exposat anteriorment,

SOL-LICITEM

Que es tinguin per presentades aquestes consideracions sobre l'abast i el grau d'especificació de l'*Estudi d'Avaluació Ambiental Estratègic* que s'ha d'incloure al *PLA ESPECIAL URBANÍSTIC AUTÒNOM DE RECUPERACIÓ DE L'OBSERVATORI DEL TURÓ DE L'HOME*.

Equip de tècnics i ambientòlegs de la CSM

Signat per la Coordinadora per a la Salvaguarda del Montseny

Carles Lumeras i Medrano

Sant Celoni, 23 de setembre de 2015